

LSHDB

SynHør-bladet

**Innkallelse til
landsmøte
Side 6**

**Rapport fra
FFOs kon-
gress
Side 13**

19. årgang

Nr 1 - 2010

SynHør-bladet nr 1 - 2010

LSHDBs postadresse:

LSHDB

Skippergata 33

0154 Oslo

Besøksadresse:

Skippergata 33, Oslo

Kontoret ligger i 5. etasje.

Kontorfullmektig: Karin Andvig

Kontoret er åpent onsdager (annen hver i like uke-nr), torsdager og fredager.

Telefon: 22 41 34 24

Mobiltelefon: 96 94 93 57

E-post: kontor@lshdb.no

Redaktør: Birgit Hagerupsen

E-post: bibbih@online.no

Trykk: Rycon AS

Opplag: 320

Innhold

Side 3 - Styrets hjørne

Side 4 - Ekkolokalisering av mennesker er oppnåelig

Side 6- Innkallelse til landsmøte

Side 6 - 2. reisebrev fra Uganda

Side 9- Studenten designer telefon med punktskrift

Side 11 - Bedir Yiyit fikk Christian Frederik - prisen

Side 12 - Legat

Side 12 - Ridderrennet

Side 12 - Never give up!

Side 13 - Rapport fra FFOs Kongress

Side 15- DeafBlindCommunicator

Side 16 - Bike for Peace, sykkel-turer i USA 2010

Side 17 - «Min Hage»

Side 18 - Lytt og lag mat

Side 19 - Støtteannonser

Frist for innlevering av stoff og bilder til SynHør-bladet i 2010:

Nr 2: 15. mars

Nr 3: 15. mai

Nr 4: 15. juli

Nr 5: 15. september

Nr 6: 15. november

SynHør-bladet

Informasjons- og medlemsblad fra Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde

Styrets hjørne

Kjære medlemmer og lesere.

Godt Nyttår! Selv om vi er kommet februar måned vil jeg likevel ønske dere alt godt for det nye året.

Året 2009 har liksom gått veldig fort, og jeg tenker på hva som har hendt på denne tiden. LSHDB har utviklet seg mye får jeg si, og enda mere arbeid ble det for oss. Takket være styret og alle dere medlemmer har vi kommet et godt stykke på vei med det arbeidet vi gjør med de forskjellige prosjektene, tolkeutredningen, referansegrupper og mye mer. Men fremdeles er det mye som står igjen og enda nye oppgaver kommer i løpet av dette år.

Når vi ser tilbake til 2009 ser vi hva som er gjennomført, og det er en bragd i seg selv. Et bedre samarbeid er blitt utviklet. Godt er det at vi har fått mer midler til medlemmene slik at de kommer seg ut til de aktivitetene og likemannskursene vi arrangerer. Det gir lavere egenandel og flere kan delta, slik som på sommertreffet ved Hurdalsjøen og likemannskurset i Asker der vi var rundt 100 personer.

Det som også gleder meg er mer samarbeid med NDF, HLF og FNDB om vår felles sak,

tolkeutredningen, utviklingen og endringer.

Fremdeles er vi ikke ferdig med det, og målet vårt nå fremover er å lage en strategi om det videre arbeidet med tolkesituasjonene med NAV og departementet. Takker også for godt samarbeid med instanser som Eikholt, Koordineringsenheten ved UUS og andre.

LSHDB hadde 20 års jubileum, og vi feiret dette i Asker. Hyggelig var det at så mange gjester kom for å feire jubelanten.

Mange flotte taler og gaver ble jubelanten til del. Mange gode ord ble uttrykt og det er godt å ta med seg til det videre arbeid.

Først og fremst vil jeg takke ALLE de som har bidratt med støtte, hjelp og midler slik at vi har kunnet gjennomført dette til det beste for medlemmene.

Ikke minst må vi også takke daglig leder på kontoret som behandler alle e-postene, telefonene og alt som må gjøres for at vi skal klare våre oppgaver.

Vi kommer også til å samarbeide videre med Hapti-Co, og setter opp nye kurser i forbindelse med opplæring av haptisk - instruktørkurs.

I år er det landsmøte, sommertreff og likemannskurs på Beitostølen.

Der vil vi fokusere vi på psykisk og fysisk helse med diverse aktiviteter. Med vakre omgivelser og fjellene rundt kan vi benytte dette.

Mye av de aktivitetene som finnes på Beitostølen kan vel prøves og utforskes.

Ellers kommer jeg til å jobbe mer enn før i LSHDB både i inn og utland. Vi har fått flere nye kontakter med internasjonale døvblinde organisasjoner og vi har et spennende år foran oss.

På Konnerud er det en nydelig vinterstemning med masse snø siden desember. Får bare håpe det ikke kommer en stor kuldeperiode igjen her som det har vært.

Vel - ha en strålende vinter.

Med vennlig hilsen
Åshild Johansen
Forbundsleder

Ekkolokalisering av mennesker er oppnåelig

Vitenskapere på et spansk universitet har vist at mennesker kan lære seg ekkolokalisering. Ekkolokalisering betyr at akustiske signaler blir brukt til å undersøke omgivelser, akkurat som delfiner gjør.

Mennesker synes å være i stand til å gjenkjenne gjenstander rundt seg ved å smekke med tungen. Ved hjelp av ekkolokalisering kan avstanden til gjenstanden måles ved å sende ut et lydsignal med tungen og måle tiden det tar før at ekko av dette signalet returnerer til mottakeren.

I den første undersøkelsen ble det vist hvilken lyd som er den mest effektive. Ifølge Juan Antonio Martinez, som leder undersøkelsen, er den meste effektive lyden den såkalte palatale smekke. Denne lyden settes i verk ved å trykke tungen mot gane akkurat bak tennene, og bevege tungen fort bakover. Ofte blir tungen dyttet nedover i stedet for bakover, noe som skaper mindre brukbare lydsignaler.

Vitenskaperne jobber nå videre ved finpussing av hvordan et menneske kan lage den mest effektive lyden, hvordan lyden fanges og hvordan den tolkes.

Før har noen blinde lært ekkolokalisering selv, ved prøve-og-lykkes metoden. De mest kjente personer som gjorde det er vel Daniel Kish og Ben Underwood.

Sistnevnte, som døde i begynnelsen av 2009, hadde verdens beste ekkolokaliseringsevne. Martinez påstår at 2 timers trening daglig i 2 uker holder til å kjenne forskjell mellom tomrom eller en gjenstand foran seg. Etter 2 ytterlige uker hører en forskjellen mellom et tre og gaten.

Det undersøkes også om det finnes biologiske begrensninger av ekkolokalisering av mennesker. Disse grensene ligger langt vekk, viser de første resultatene. Etter øvelser kan til og med kroppens beinstruktur og gjenstander i en veske høres!

Den spanske undersøksgruppen hjelper døve og blinde til å lære seg ekkolokaliseringsteknikken. Ja, også døve! Ekko forårsaker vibrering i tungen og i bein. Hvis ekkolokalisering blir videreutviklet, kan mulighetene bli mangfoldige, for eksempel til redningstjenester og for brannvesenet.

Delfiner kommer til å vinne kampen uansett. De har organer som er spesielt utviklet for å lage akustiske signaler, som dessuten

kan lages 200 ganger per sekund, mens mennesker rekker 2 til 3.

Kilde: anderslezen.nl

P.S. Jeg håper at Kompetansesentere og Ressurssentere kan slå seg sammen for å invitere Daniel Kish til Norge for å holde workshop. Da vil alle bli overbevist at ekkolokalisering er en verdifull metode som bør være tilgjengelig som del av mobilitetstrening til norske døve og /eller blinde.

**Cor van der Lijcke
Helen Hartog (lese- og skrivehjelp)**

Innkallelse til landsmøte

LSHDB innkaller med dette til Landsmøte tirsdag den 22. juni 2010 kl. 09.00, under vårt sommertreff i Beitostølen i tiden 21. – 28. juni. Stedet er SAS Radisson Beito, Beitostølen.

Innkommne saker fra medlemmer som skal behandles på landsmøtet, må være oss i hende senest 22. april 2010.

Invitasjon med foreløpig program for årets sommertreff vil bli sendt ut i løpet av mars.

Det er valg ved landsmøte, og valgkomiteen består av Bibbi Hagerupsen,leder,(bibbih@online.no), Aslaug Kibsgård, Kjell R. Johnsen og Bedir Yiyit, varamedlem. John Sandell og Kari Kristine Engan er ikke på valg og har to år igjen av vervet.

For LSHDBs styre
v/Åshild Johansen, forbundsleder

2. reisebrev fra Uganda

Av Kari Kristine Engan

2. reisebrev fra Helen Keller - konferansen og WFDBs 3. generalforsamling i Uganda, oktober 2009

Åshild Johansen og undertegnede sammen med tolkene ankom Kampala 20. oktober etter å ha vært mange timer på reisefot. Etter innsjekking og litt hvile gikk resten av dagen med til å gjøre seg litt kjent og noe å spise.

Formålet med reisen var den 9. Helen Keller - konferansen og den 3. generalforsamling av verdens døvblindeunion (WFDB) samt at den afrikanske døvblindeunion ble stiftet.

Stiftelsen av den afrikanske døvblindeunion (ADBU) 21. - 22. oktober

En viktig årsak til at konferansen og generalforsamlingen ble lagt til Afrika, var å få dannet en afrikansk døvblindeunion. Spesielt i Afrika lever mange døvblinde under svært vanskelige forhold vi hørte om døvblinde barn i enkelte avsideliggende strøk som ble satt ut for å dø, døvblinde som ble utsatt for seksuelle overgrep. Generelt mangler det skole- og rehabiliteringstilbud. En afrikansk døvblindeunion kan derfor bidra

til å bedre levekårene for de døvblinde, særlig med hjelp til å etablere nasjonale døvblindeorganisasjoner.

I forkant av samlingen i Uganda hadde det pågått langvarig arbeid med å stifte en afrikansk døvblindeunion, bl.a. med god hjelp av WFDBs leder Lex Grandia.

Den 21. oktober ble stiftelsesmøtet for den afrikanske døvblindeunion (ADBU) satt. Leder i den ugandiske døvblindeorganisasjonen; Agnes Abukito, åpnet med å ønske velkommen. Registreringen viste at 13 afrikanske land hadde stemmerett. Under møtet ble det lange diskusjoner om vedtektsforslag, og tiden begynte å bli knapp for å komme i mål. Det ble derfor vedtatt at en del uavklarte spørsmål skulle overlates til det kommende styre å avgjøre.

Det skulle velges et styre bestående 5 medlemmer. Ifølge vedtektenes skulle disse fem representere hver sin afrikanske region. Det viste seg imidlertid at Nord-Afrika ikke hadde noen delegat, det er ikke etablert noen døvblindeorganisasjon der. Det ble derfor bestemt at den femte plassen skulle holdes åpen og styret utvides når man fant en representant fra nord. ADBUs styre: president Ezekiel Kurmwenda fra Malawi, generalsekretær Agnes Abukito fra Uganda, visepresident Sansan Dah fra Elfenbenskysten og styremedlem Edouard Mas-

samba fra Kongo Brazzaville.

Helen Keller - konferansen 22. - 25. oktober

Døvblinde fra over 40 land verden over deltok på Helen Keller - konferansen. Fra Norge deltok også Geir Jensen og Ole Elvesveen for FNDB. Hovedtema for konferansen var FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter.

Det var planen at den ugandiske presidenten skulle foreta den offisielle åpningen, og i forbindelse med dette, var det strenge prosedyrer på hvordan vi skulle oppføre oss når han kom. Alle skulle reise seg, nasjonalsangen synges og ingen fikk lov til å fotografere. Etter mye venting og kontrabeskjeder kom det endelig en dress-kledd mann i følge med vakter og holdt en tale. De fleste trodde det var presidenten, men det viste seg at det var Ugandas statsminister som leste presidentens tale som tok for seg funksjonshemmedes forhold, viktigheten av FN-konvensjonen og at Uganda var et av de første landene som hadde ratifisert den.

Under konferansen var det foredrag i plenum, hilsningstaler fra ulike verdensomspennende organisasjoner. Arnt Holthe hilste fra verdens blindenion (WBU), han er visepresident der.

Som det pleier å være på slike arrangement, var det også her mange workshops (temamøter),

som pågikk parallelt. Det var vanskelig å plukke ut de man ønsket å delta på, for alle hadde interessante tema. De fleste var relatert til hvordan FN-konvensjonen kunne brukes aktivt på de ulike områder for å bedre døvblindenes livskvalitet.

Besøk på døveskole og marked i Kampala by

Deltakerne kunne velge mellom å delta på en båttur på Victoriasjøen til stedet der Nilen starter eller busstur til en døveskole. Åshild og jeg valgte det siste sammen med mange andre. Døveskolen hadde vel 200 elever hvor de også bodde, samt en avdeling med 11 døvblinde barn. Standarden var nok god etter ugandisk målestokk, men for oss virket den veldig spartansk innredet. I forrige reisebrev beskrev jeg de små blikkskurene som fungerte som boliger for de innfødte, og sammenlignet med disse, virket det som døveskolens elever hadde det bra.

Skolen ble drevet med midler både fra foreldrene, internasjonale organisasjoner og i de siste årene også med tilskudd fra staten. Den var for øvrig Ugandas første døveskole. En viktig del av undervisningen går ut på å lære barna å dyrke mat og drive med husdyr, m skolen hadde kjøkkenhage, kyr, høns og kyllinger som gir melk, egg og kjøtt. Elevene lærte også ulike typer håndverk. Elevene hadde selv ansvaret for renholdet i sovesalene og klasserommene. Et annet tilbud var tegnspråkoplæring

til foreldrene.

Etterpå var det lagt inn et besøk på håndverksmarkedet i sentrum, og her var mye utsøkt arbeid å få kjøpt, og de fleste benyttet anledningen til å kjøpe gaver og souvenirer.

WFDBs 3. generalforsamling 26. - 27. oktober

LSHDB tilbød FNDB at vi representerer Norge annenhver gang, og at FNDB kunne være Norges delegat på denne generalforsamlingen. LSHDB blir Norges delegat i Japan om 4 år. LSHDB er glad for at vi har oppnådd enighet om dette!

Etter godkjenning av dagsorden, valgte generalforsamlingen følgende møtefunksjonærer: møteleder; presidenten o WFDB, Lex Grandia, referent William Green, tellekorps: Åshild Johansen sammen med to andre, og som protokollunderskrivere ble Colin Bennett og undertegnede valgt.

Nye medlemsland

Siden forrige generalforsamling i Tampere, Finland i 2005 har følgende land kommet til: Hellas, Israel, Romania og Slovenia. På åpningsdagen ble Kongo Brazzaville og Nigeria godkjent som medlemmer i WFDB.

Rapporter om arbeidet som er gjort de siste 4 år var nest post på dagsorden. Lex Grandia fortalte om sitt arbeid med FN-kon-

vensjonen som han hadde vært en viktig bidragsyter til. Deretter var det representantene fra de ulike verdensdelene sin tur.

Valg av styre

Lex Grandia ble gjenvalgt til president, til stor jubel for de fremmøtte. Som visepresident ble Sonnia Margarita Villacres fra Ecuador valgt. Til vår (Åshild og meg) ble Geir Jensen valgt til generalsekretær. Christer Nilsson fra Sverige ble valgt som kasserer.

Om kveldene var det også program; bl.a. døveteater, en markering av Luis Brailies 200-årsjubileum og festmiddag. Åshild og jeg snakket med gamle venner og knyttet mange nye kontakter, vi fikk høre om hvordan døvblinde hadde det i sine hjemland der de daglige utfordringene synes uovervinnelige. Flere døvblindeorganisasjoner i vestlige land gir støtte til søsterorganisasjoner i utland, og dette er noe også LSHDB burde tenke på.

Norge er et utrolig godt land å bo i for funksjonshemmede generelt og døvblinde spesielt, og dette bør vi være takknemlige for!

Student designer telefon med punktskrift

Oversatt fra Anderes Lezen.nl

Designstudent Zhenwei You har laget en multifunksjonell mobiltelefon med punktskrift touchscreen, den såkalte B-Touch. Studenten fra Japan fullførte studien sin på Wuppertall Universitet i Tyskland i år.

Apple utløyste i 2007 en liten revolusjon da den introduserte iPhone, en mobiltelefon med touchscreen. Siden introduksjonen har flere mobiltelefoner touchscreen, en skjerm med virtuell tastatur. Helt utilgjengelig for alle som er svaksynte, du må se hvor du skal trykke, det kan ikke føles.

Zhenwei You designet derfor denne multifunksjonelle telefon til svaksynte og blinde. B-Touch har et tastatur i punktskrift, som betjenes ved å røre det. Dessuten kan telefonen betjenes ved stemmen, fordi den har mulighet til å gjenkjenne språket til brukeren. Det finnes også en innbygd kamera i telefonen. B-Touch kjenner objekter igjen når den sammenligner bildene fra kamera med bildene i databasen sin, I tillegg finnes det en talende GPS-system

til fotgjengere i telefonene, samt aktuell informasjon om kollektivtrafikk.

B-Touch har også en scanner; tekstdokumenter kan oversettes i punktskrift eller talesyntese når du beveger over selve teksten. Til slutt har B-touch noen knapper som er fylt med enveske. Knappene tilpasser seg underflaten. Går brukeren på skrånede terreng, vil knappene tilpasse seg og legge seg på skrått.

Redaktøren til Anders Lexen.nl tok kontakt med Zhenwei You, som selv ikke er svaksynt eller blind og spurte ham hvordan han fikk ideen til B-Touch.

You: «I 2005 begynte jeg plutselig å tenke hva livet ikke tilbyr når du er blind. Sammen med en venn besøkte jeg Dialogmuseum i Frankfurt, hvor alle kan oppleve hva det betyr å være blind. Takket blinde medarbeidere fant jeg ut hvor vanskelig dagliglivet er når synet ikke er så klart lenger. Der og da fikk jeg ideen om å gjøre noe for blinde.

I 2006 døde faren min av hjertestans. I det siste året var han svaksynt, men som god far prøvde han å skjule dette for meg og mora mi. Etter begravelsen har jeg lukket øynene en hel dag og prøvd å gjøre alt uten å se. Dette var jammen vanskelig!

Da bestemte jeg at jeg skulle gjøre

noe verdifullt for blinde, noe som kunne forandre dagliglivet deres. Mange svaksynte venner har fortalt mye om vanskeligheter og de ga meg mange tips.»

Telefonen som You designet var det første han gjorde for blinde. B-Touch fikk mye oppmerksomhet i innen- og utenlandsk media. Hvis konsepten er så bra, hvorfor ble telefonen ikke produsert da? Studenten forklarte: «Mange bedrifter er interessert, men for eksempel Spanske Telecom vil videreutvikle den. De tror kanskje at de ikke tjener mye på et sånt produkt? Jeg håper likevel at det finnes en produsent som tør.»

Dette betyr at B-Touch forblir et konsept, men You vil sikkert komme ut med flere innovative ideer. Neste år starter han ny jobb på China Universitet i Tokia, hvor han vil undersøke design og psykologi.

PS. Bedriften Exbility i Nederland har også kommet med et sammenlignbar system. På touchscreen har de laget 3 virtuelle knapper (på hjørnet) med talesyntese som sier «tilbake», «forut» og «bekreft». Når finnes det en norsk bedrift som er interessert i å lansere dette systemet i bl.a. betalingsautomater og billettautomater?

Cor van der Ljcke

Bedir Yiyit fikk Christian Frederik - prisen

Kilde: moss-avis.no
Publisert 23. januar 2010

Bedir Yiyit har deltatt i New York Marathon, Birkebeinerrittet og beviser gang på gang at han ikke lar seg stoppe av sitt handikap. Lørdag ble Yiyit hedret med Christian Frederik - prisen.

Prisen går til lag, foreninger eller enkeltpersoner som bidrar til et godt miljø i mosseregionen. I fjor var det håndballklubben Herulf som vant den gjeve prisen. I år gikk den til spreke Bedir Yiyit.

- Det er en stor ære for meg å få Christian Frederik - prisen. Jeg vil takke alle de som har bidratt slik at jeg kan drive med det jeg gjør, sa Bedir Yiyit under lørdagens pris-utdeling.

- Spesielt vil jeg takke ledsager Rune Jensen som har hjulpet meg gjennom alle aktivitetene. Både dag og kveld har han hjulpet til, og

gjort det mulig for meg å komme opp på det nivået jeg er på. Jeg vil også takke Moss Cycle Klubb, Moss Handikaplag og andre klubber som har bidratt til at jeg har kommet så langt, sa Yiyit.

Mange prisvinnere

Det ble delt ut flere priser under lørdagens Mossegalla:

Mosseregionens opplevelsespris gikk til Ekeby Gård.

Svein Carlsen - prisen gikk til Christian Ruud Kallum.

Vinneren av Einar Aas - prisen ble Tutta Hansen.

Moss kommunens kulturpris gikk til Ole Jacob Linberg.

Helly Hansen - prisen gikk til Kristian Olimb.

Andreas Karlsen ble tildelt Moss kommunes kulturstipend.

Herulfs Ungfond gikk til Aktivus og Moss Undervannsklubb.

I tillegg ble fjorårets norgemestere og internasjonale mestere fra Moss hedret med kommunal oppmerksomhet.

Skrevet av Marian Solberg

Legat

**SOLVEIG OG HANS OVIN
ANDREASSENS STIFTELSE TIL
STØTTE FOR BLINDE OG
SVAKSYNTE**

Legatporsjoner utlyses til støttetiltak for blinde/svaksynte enkeltpersoner eller foreninger som ivaretar blinde og svaksyntes ve og vel.

Tildelinger vil være i størrelsesorden kr 5/10.000 og utdeles den 19. april d.å.

Begrunnet søknad med dokumentasjon av synstap og svak økonomi bes sendt til **BLINDEMISSIONEN IL,** Tyrihansveien 23, 0851 Oslo innen 10. mars.

Ridderrennet

Det er nå kommet informasjon, invitasjon og påmelding til årets Ridderuken/ridderrennet på Beitostølen, 11.-18.april. Fristen er 20.februar. Det er flott tilbud for våre medlemmer. Fine skiløyper, naturen og ikke minst det sosiale. Håper flest mulig kan delta, enten som turist eller konkurrent etter eget ønsket. Mere informasjon finnes på internett:<http://www.ridderrennet.no/>

Never give up!

I juni 2009 har jeg vært på Eikholt. Spurte «kan jeg bytte ut min gammelt datautstyr?»

Normalt sett kan en bytte ut etter 6 år, mitt datautstyr er ca 9 år gammel. Svaret var «nei. NAV har strammet inn reglene. Dette betyr at det var umulig for blinde og svaksynte for å bytte ut PC-utstyr».

Kort tid etter hørte jeg fra Blindeforbundet at Staten har bevilget 7 millioner kroner bl.a. for å løse dette problemet. Jeg tok kontakt med MAV og svaret var «Eikholt har rett».

I SynHør-bladet nr 5 - 09 leste jeg en artikkel med tittelen «Nye regler om datamaskiner for blinde og svaksynte». Der står «imidertid må den blinde og svaksynte brukeren nå bekoste selv datamaskinen selv. Dette forstår man slik reglene er formulert også gjelder ikke døvblinde. Dette er positivt nevnt i paragraf 10.7. Årsaken til at døvblinde ikke blir rammet av regelendringen er at datamaskin er betraktet som meget nødvendig kommunikasjonsmiddel.»

Noen hjelpemidlersentraler fortolker regelverket forskjellig. Så jeg tok kontakt med NAV Oslo/Akershus igjen. Litt før jul kom svaret: Datautstyr til døvblinde regnes

som kommunikasjons-
hjelpemiddel, og vi kan derfor
bytte utstyret ditt.»

Jeg vil bare takke Kjell R. Johnsen
for artikkelen i SynHør-bladet.
Dette har hjulpet meg veldig mye
og kanskje også andre syns- og
hørselshemmede/døvblinde i lan-
det. Jeg håper derfor at andre
hjelpemidlersentraler kan overta
denne beslutningen til fordel av
sine klienter.

Ta et nei ikke for gitt, stå på og
«never give up!»

Cor van der Ljcke

Helen Hartog (lese- og skrivehjelp)

Rapport fra FFOs Kongress

Av John Arne Torstensen

Som styremedlem i LSHDB repre-
senterte jeg LSHDB på Funksjons-
hemmedes Fellesorganisasjon
FFOs kongress på Clarion Hotel
Oslo Airport Gardermoen 16. - 17.
januar. Nå er det sikkert noen le-
sere som lurer på hvorfor skrive
om FFO kongressen når vi ikke har
gjort det så mye tidligere i SynHør-
bladet? LSHDB har jo vært med-
lem en del år nå. Vel svaret er at
kongressen som fant sted nå i år
var historisk på flere måter.

Hva er egentlig FFO?

Funksjonshemmedes Fellesorga-
nisasjon ble stiftet i 1950 og skal i

år feire sitt 60 års jubileum utover
dette året. I dag er FFO en såkalt
paraplyorganisasjon som betyr at
det er organisasjoner som er
medlemmer. Slik at enkeltperso-
ner er indirekte medlemmer i FFO
gjennom f.eks LSHDB. I dag be-
står FFO av 70 organisasjoner
med et felles mål om å arbeide
for likestilling i samfunnet for
funksjonshemmede. 33 av de 70
organisasjonene som er medlem
av FFO har under 1000 medlem-
mer slik som LSHDB. De største
organisasjone i FFO har mellom
40 000 og 50 000 medlemmer.
Totalt representerer de 70 organi-
sasjonene samlet 325 000 med-
lemmer med funksjonsheming
eller kronisk sykdom. FFOs kong-
res hvert 2 år og er øverste myn-
dighet i FFO tilsvarende det en
ofte kaller landsmøte i f.eks.
LSHDB. Kongressen velger et
hovedstyre som i samarbeid med
administrasjonen på 18 ansatte i
Oslo sentrum har ansvar for den
daglige drift og kontakt med med-
lemsorganisasjonene.

Hvorfor var årets FFOs kongress
historisk?

Som styremedlem i LSHDB de
siste 10 år har jeg fått den store
glede og utfordring i å represen-
tere LSHDBs interesser ved flere
kongresser i FFO. Det har vært
spennende å følge en stor organi-
sasjon i utvikling med stadig flere
medlemsorganisasjoner som skal
forsøke å utforme en politikk som
FFO skal fronte mot politiske
myndigheter. FFO har gjennom

mange år fremmet krav fra medlemsorganisasjonene ved hvert statsbudsjett og noe har en nok oppnådd gjennom årene. Som representant for LSHDB har jeg flere ganger blitt overrasket over optimismen og et uslitelig pågangsmot i FFO selv om en fremmer mange av de samme sakene år etter år uten at politikerne på Stortinget ser ut til å ta funksjonshemmede på alvor. Men det er noe som heter at den som sliter får lønn for strevet til slutt. Ja det var nok det mange opplevde på årets FFO kongress. For første gang holdt 2 statsråder taler til kongressen på en og samme dag. En forstår bedre den historiske betydningen når en tenker på at ved alle tidligere kongresser så har statsrådene sendt sine løpegutter og -jenter i form av statssekretærer og politiske rådgivere med en hilsen fra statsråden, og av og til en unnskyldning for statsrådets prioriteringer. Som en av representantene på kongressen sa det «Det er noe annet når sjefen i departementet selv dukker opp». Avtroppende leder i FFO Margaret Sandøy Ramberg uttrykte det som å komme inn i det gode selskap og bli tatt på alvor. Ramberg ønsket velkommen å takket for at statsrådene selv endelig hadde våget å finne veien til «løvens hule».

Hva hadde statsrådene å si til FFOs kongress?

Først ut var Barne-, likestillings- og inkluderingsminister Audun Lysbakken som snakket om hva

regjeringen har gjort for funksjonshemmede den siste tiden og viste til bl.a. ny Diskriminerings- og tilgjengelighetslov - DTL som trådte i kraft 1. januar. Videre nevnte Lysbakken at det jobbes med universell utforming for å sikre tilgjengelighet for funksjonshemmede. Så kom Lysbakken med 3 klare budskap til kongressen: 1. Regjeringen arbeider bredt og målvisst for å sikre likestilling og ikke-diskriminering av personer med funksjonsnedsettelse. 2. Regjeringen vurderer alle krav og innspill fra FFO grundig 3. Statsbudsjettet for 2011 vil ikke bli ekspansivt.

Vel som LSHDBs representant må jeg si at jeg ble ganske overrasket over at en statsråd var såpass konkret. Pkt nr 3 var ingen god nyhet for en kongress som håpet på at endelig skal de nedprioriterte og glemte gruppene i samfunnet bli prioritert. For å forklare det folkelig betyr et «ikke ekspansivt statsbudsjett i 2011W at det blir kutt enkelt og greit slik jeg som LSHDBs representant oppfattet statsrådets tale. Vel det kom også en god nyhet og det er at regjeringen vil sørge for at Norge underskriver FN konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter og tilpasser norsk lovverk til FN konvensjonen.

Deretter var det Arbeidsminister Hanne Bjurstrøm tur til å snakke

om regjeringens arbeid for å få flere funksjonshemmede i arbeid. Hun kom også inn på den pågående sykelønnsdebatten og forhandlingene om ny avtale om inkluderende arbeidsliv - IA. Statsråden understreket til kongressen at en kan ikke være enige om alt men at hun skulle lytte til FFOs erfaringer med velferdsstaten på godt og vondt.

FFO Kongressen valgte enstemmig Knut Magne Ellingsen fra Hørselshemmedes Landsforbund som ny leder i FFO. 1. nestleder ble Ingjerd Haukeland fra Afasi-forbundet i Norge og 2. nestleder er Henning Bjurstrøm fra Landsforeningen for Trafikkskadde i Norge.

Det nye likestilling og diskrimineringsombudet Sunniva Ørstavik holdt også innlegg på FFO kongressen dette kommer jeg tilbake til i en artikkel i neste utgave av SynHør-bladet. De som vil kan lese hele talen til statsrådene på departementets nettsider.

Deafblind Communicator

Human Ware produsenten har, i samarbeid med den amerikanske Washington State Office of Deaf and Hard of Hearing (ODHH), designet et kommunikasjonsapparat

for døvblinde.

The DeafBlind Communicator (DBC) er resultatet av et samarbeid mellom individuelle døvblinde, diverse fokusgrupper, profesjonelle døvblindeorganisasjoner og Human Ware.

DBC består av to enheter som døvblinde kan ta med seg overalt. Hovedenheten er DB Braille Note (kommunikasjonsenheten med punktskriftceller) hvor spesiell programvare for døvblinde er installert. Den tilhørende enhet er DB-Phone, en smartphone med spesiell skjerm, uttrekkbart tastatur og spesiell programvare for døvblinde. Begge enheter er trådløst koblet til hverandre via en Bluetooth - tilkobling. Kommunikasjon mellom de to enhetene er åpenbart ikke noe problem. I tillegg kan SMS-meldinger sendes og leses med denne DeafblindCommunicator. Prisen for versjonen med 18 punktskriftceller er ca 4500 dollar.

Info: www.humanware.com

Kanskje at det finnes en norsk bedrift som er interessert i å importere denne produkten til Norge.

Cor van der Ljcke og Helen Hartog (lese- og skrivehjelp)

Bike for Peace - sykkeltur USA 2010

Bike for Peace skal arrangere to sykkelturer i USA, den ene i april - mai og den andre i september - oktober. Formålet med turen er: verden uten atomvåpen, idrett for alle og støtte til MS - funksjonshemmede (Multippel Sklerose). Hvis interessert, ta kontakt med Tore Nærland, leder for Bike for Peace.

Kyst til kyst i USA
Transcontinental USA, Eastern Part
15. april - 17. mai 2010

San Diego - El Centro - Blythe - Wickenburg - Cottonwood - Winslow - Springerville - Socorro - Ruidoso - Roswell - Dlovis - Amarillo - Shamrock - Purcell - McAlester - Mena - Arkadelphia - Pine Bluff - Clarksdale - Kosciusko - Livingston - Greenville - Eufaula - Perry - Metter - Charleston

Prisen for turen (minimum 7 deltakere) er mellom 29.500 og 34.900 NOK i dobbeltrom.

Forbehold: Valuta - og prisendring. Vi forbeholder oss retten til forandring i programmet inkl. rute, bytte av hotell/overnattingssted etc.

Prisen inkluderer fly Oslo/Stavanger - Los Angeles - retur fra Charleston, hotell 2-3* (noen hotell er med svømmebasseng), frokost/lunsjpakke og middag, følgesbil som tar bagasje. Man må ha egen sykkel.

Påmelding snarest til Tore Nærland - tel 51 48 77 77, tore.naerland@kn.no

Arrangør: USA Experten (medlem i det norske reisegarantifondet)

Kyst til Kyst i USA
Transcontinental USA, Eastern Part
25. september - 30. oktober 2010

San Diego - Boulevard - El Dentro - Blythe - Wickenburg - Cottonwood - Winslow - Springerville - Datil - Socorro - Ruidoso - Roswell - Clovis - Amarillo - Shamrock - Weatherford - Purcell - McAlester - Mena - Arkadelphia - Pine Bluff - Limbrook - Clarksdale - Kosciusko - Livingston - Safford - Greenville - Eufaula - Perry - Metter - Charleston

Prisen for turen (minimum 7 deltakere) er mellom 34.500 og 39.900 NOK i dobbeltrom. Enkeltromstillegg - ?

Påmelding snarest til Tore Nærland - tel 51 48 77 77, tore.naerland@kn.no

«Min hage»

Kilde: www.blindeforbundet.no

Hagebok for synshemmede med omtale på NrK.

Norges Blindeforbund Aust-Agder ved fylkessekretær Kjell Moan har gitt ut hagebok av og for synshemmede. Boken er finansiert med midler fra Stiftelsen Helse- og Rehabilitering.

NrK Sørlandet laget reportasje fra boklanseringen, innslaget finner du på NrK nett-tv.

Moan forteller: - Boka «Min Hage» er så vidt vi vet den første hageboka skrevet AV synshemmede FOR synshemmede. I den forstand er denne boka unik. Vår filosofi og kongstanke er at mennesker som mister synet skal ha de samme muligheter til et verdig liv som alle andre. Synstap medfører tap av mange interesser og aktiviteter. Noe så enkelt som å stelle i stand egne bed, blomsterkasser eller en koselig grønn terrasse oppleves som uoverkommelig for mange. Det er verdt å merke seg at «Min hage» også er meget aktuell for de med godt syn.

Synshemmet forfatter

Bokens forfatter, Brit Fredriksen er selv synshemmet og opplever daglig de utfordringer svekket syn gir.

Men Brit er også glødende opp-tatt av at synshemming ikke må føre til isolasjon og begrensninger i hverdagen. «Med god og riktig tilrettelegging kan blinde og svaksynte mestre mye av det samme som seende». - sier Brit. En så positiv og smittende innstilling til livet var kernen til ideen om en hagebok for synshemmede. «Det er klart en fortsatt kan stelle med grønt selv om synet er dårlig». - sier Brit med et smil.

Boka gis ut i stort svart skrift etter Norges Blindeforbunds standard verdana 14 pkt, punktskrift og som lydbok.

Boka koster 100 kr. Porto og emballasje kommer i tillegg ved utsendelse. Bøkene i punktskrift og stor svart skrift inneholder i tillegg boka innelest på lyd.

«Min Hage» kan bestilles via e-post eller pr. tlf.

Kjell Moan, redaktør,
Fylkessekretær
Norges Blindeforbund Aust-Agder
37 02 72 08
40 24 70 10
kjell.moan@blindeforbundet.no

Lytt og lag mat

Kilde: www.blindeforbundet.no

Endelig kommer en fullstendig kokebok på lyd. Med «Den rutete kokeboka», redigert av Ingrid Espelid Hovig, kan du spisse ørene og ha hendene fri til matlagingen.

- Grunnen til at vi valgte å produsere denne boka på lyd er at det ikke finnes en fullstendig lyd-kokebok på markedet, og at dette er en velkjent bok, sier Joakim Slåttøy Bartnes ved Blindeforbundets lydavdeling i Trondheim.

- Skriftutgaven er på 700 sider og inneholder alt du kunne tenke deg av oppskrifter, fra koking, steking, bakin, blanding av drinker, konservering, konfekt og søtsaker, glutenfrie oppskrifter og så videre.

Lydutgaven består av to cd-plater i Daisy format, og og dover og platenene har det samme rutete designet som papirutgaven alltid har hatt.

Ingrid Espelid Hovig (85) hadde sitt første fjernsynskjøkken i 1964 og jobbet i NRK i 32 år.

- Det er spennende at også synshemmede nå kan bruke «Den rutete kokeboka», synes hun. Som bonusspor på CDen får du høre et lengre intervju med Ingrid, hvor

hun forteller om kokeboka og seg selv.

Midlene til innlesingen kommer fra stiftelsen Helse- og Rehabilitering, og lydboken kan kjøpes gjennom Blindeforbundets lydavdeling for 300 kroner. Bestill på tlf 73 80 01 50 eller e-post: lyd@blindeforbundet.no

Finn Løken AS 1431 AS TE. 64 94 29 65	Tvedestrand Bilverksted Fjærkleivene 55 4000 TVEDESTRAND TE. 37 16 23 36	Midt Kraft Buskerud AS Nodmarken 3370 VIKERSUND TE. 32 78 32 78	Elektro Maskin AS Gjøedalv. 3 4306 SANDNES TE. 51 68 17 70	CARGO Partner 1617 FREDRIKSTAD TE. 69 36 36 60	Haugesund Sparebank avd. Bomlo 5443 BOMLO TE. 03 240
Agdenes kommune 7316 LENSVIK TE. 72 40 22 00	Arendal Dyreklinikk Centralg. 12 4836 ARENDAL TE. 37 02 48 05	Linna Herrefrisør P. A. Hauchsg. 6 3770 KRAGERØ TE. 906 61 808	NordlandsBanken ASA Sentrumsgården 8512 NARVIK TE. 08 900	GIJJE Gjøstadv. 8, 4335 DIRDAL TE. 51 61 14 00	Kloppen LANELTRE as 2850 LENA TE. 61 16 07 88
Fjord1 Kyst Marit Farøna, 6100 VOLDA TE. 70 07 47 00	Vågan Havnesevnen KF 8301 SVOLVÆR TE. 76 06 79 90	HAVTRYGD Zachariasbyggen 5014 BERGEN TE. 55 55 74 00	Bojo AS Akersbakken 12 0172 OSLO TE. 23 32 75 00	Klippoteket Jambanogata 1 D 3110 TØNSBERG TE. 33 31 18 12	Tuva Turisthytte Skurdalen, 3580 GEILO TE. 32 09 47 87
Ingeniør Svein Nedreklepp AS Kongersgt. 16 6002 ÅLESUND TE. 70 11 11 00	Nesset kommune avd for Helse og Forebyggende 6480 EDSVÅG/ROMSDAL TE. 71 23 11 00	Huseiernes Landsforbund Oslo og Akershus Fred Olsens g 5 0152 OSLO TE. 22 41 31 00	Tonstad Bakeri AS 4440 TONSTAD TE. 38 37 01 22	Ekra Gartneri Leinstrand 7083 LEINSTRAND TE. 72 50 42 20	Borg Ventilasjon A/S Produksjonsv. 15 1611 FREDRIKSTAD TE. 69 30 82 90
Sunkost Ulsteinvik Vikamyra 1 Blihuset 6065 ULSTEINVIK TE. 70 01 17 80	Drobak Trafikkskole Lindrupbakken 10 1440 DRØBAK TE. 64 93 25 12	NAV Værnes Nord Kjøpmangsgt. 13 7506 STJØRDAL TE. 73 42 02 00	Vestsink AS 6080 GURSKØY TE. 70 08 03 60	Bergen Indremisjon Aldershjemmet Væstro Murallmenning 5011 BERGEN TE. 55 54 13 30	Luster Kyrkjeleg Fellesråd 6866 GAUPNE TE. 57 68 55 00
6401 MOLDE TE. 71 24 59 90	ARENDAL KOMMUNE Arendal Kultur og Rådhus 4800 ARENDAL TE. 37 01 30 00	MANANING RINA Veritasv. 1, 1322 HOVIK TE. 67 57 99 00	Ålesund Øvreg. 13, 6004 ÅLESUND TE. 70 16 05 00	Øystese Gullsmedforretning 5610 ØYSTESE TE. 56 55 55 56	3601 KONGSBERG TE. 32 72 60 00
Økonsult AS Bankg. 1, 6200 STRANDA TE. 70 26 91 40	Stjerdal Taxi A/S Innhøradsv. 63 B 7500 STJØRDAL TE. 74 83 75 00	Gunnar Hippe A/S Plate- og sveiseverksted Gammelv. 6 B 2391 MOELV TE. 62 35 98 50	Hurum Kraft AS Øvre Skoldalen 12 3482 TOFTE TE. 32 79 20 00	VIKEN SKOC Storg. 11/13 3511 HØNEFOSS TE. 32 10 30 00	Kløbu Sparebank 7541 KLØBU TE. 72 83 00 00
Karmøy kommune Skole og Kulturrelaten Slateråd Vinjeveg 25 4291 KOPERVIK TE. 52 85 75 00	Kiwi Norge avd. Rogaland Gamle Forusv. 8 4033 STAVANGER TE. 900 31 949	Ri-Ma Service A/S Sott. 6453 KLEIVE TE. 71 24 71 69	BygdePosten Vikersunds, 3370 VIKERSUND TE. 32 78 34 40	Hørespappater Laila Glemme AS Prinsens g. 30 7011 TRONDHEIM TE. 73 80 99 00	H. Lunde Autoverksted 2266 ARNEBERG TE. 62 95 32 83
TAGARNO Synshjelpemidler www.tagarno.no	Risor Videregående Skole Sira v. 8, 4950 RISØR TE. 37 14 42 20	Tannlege Jon-Reidar Eikås 6771 NORDJØRDEID TE. 57 86 06 71	Drammen kommune Omsorgstiltakene Landfallveg 78 3023 DRAMMEN TE. 03 008	SFE	Tannlege Ove Eriksøn Storg. 86 2615 LILLEHAMMER TE. 61 25 31 30
Nøkkelbo Sentrumsgt. 3140 ANDEBU TE. 33 43 88 00	Vindenes Bakeri og Dagligvare AS Krokstadv. 7, 5244 FANA TE. 55 91 52 30	Wollenbergs Ortopediske AS Størmøllia 4 3718 SKIEN TE. 35 91 53 91	Evenes kommune Helse og Sosial 8536 BOGEN I OFOTEN TE. 76 98 15 00	GRUE REGNSKAPSSERVICE	DYNATEC 1814 ASKIM TE. 69 83 80 10
VIKØRSTA 6893 VIK I SOGN TE. 57 69 86 50	AdCo Partner AS Aelvy 15, 3107 SEM TE. 33 33 30 99	NTM Olav Ingstadsv. 12 1351 RUD TE. 67 17 19 30	Rommen Autokade Åge N. Gundersen Havard Martinsens v. 31 0978 OSLO TE. 22 10 99 00	Sparebankbygget 2580 KIRKEMØR TE. (+47) 62 94 91 40 smapost@grusognskap.no www.gru-ngrskapservice.no	Lid Jernindustri A/S 5600 NORHEIMSUND TE. 56 55 38 00
Tomteveg 41 1408 KRØKSTAD TE. 64 86 31 03	DnBNOR Bank ASA Reg. Vestfold/Telemark 3101 TØNSBERG TE. 33 37 78 88	forebygging.no		OPTIKER I. ERIKSTEN	Nedre Storg. 3 3015 DRAMMEN TE. 32 83 60 21
Conrad Svendsen Senter Solv. 117, 1170 OSLO TE. 23 16 75 00	Kunnskapsbase og interaktiv arena for forebyggende og helsefremmende arbeid. Nett-tjenesten utvikles gjennom et bredt samarbeid mellom fagmiljøer i Norge. Forebygging.no inneholder mer enn 10.000 fagoppgaver med særlig fokus på rusforebyggende arbeid.				

**B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE**

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse: LSHDB, Skippergata 33, 0154 Oslo

LSHDB sentralstyre 2008 - 2010

Forbundsleder: Åshild Johansen

Nestleder: Kari Kristine Engan

Styremedlemmer: Odd Paulsen, John Arne Torstensen og John Sandell

Varamedlemmer: Camilla Hansen og Harald Vik